

KOMPONISTER PÅ SPYD

Franz Joseph Haydn

Se videoen
før I laver
opgaverne!

VARIGHED: 1-3 LEKTIONER

BESKRIVELSE:

 Komponister på Spyd – kort portræt af en komponist
Herefter quiz og opgaver – lyt, sammenlign og
skriveopgaver til musikken.

LEKTION 1

1. HAYDN-QUIZ

challenge til hukommelse og ører!

Joseph Haydn blev født i 1732. Han var manden bag sonateformen og den klassiske symfoni i fire satser eller dele. Han komponerede en masse musik og var lærer for komponisterne Mozart og Beethoven. Haydn var hele livet flittig og vellidt af andre. Han passede sit arbejde og var ikke en, der gjorde oprør mod systemet. Han fik en kæmpe betydning for vores musik den dag i dag.

Nu er det din tur til at blive lidt klogere på hans musik.

Du kan lave opgaverne i klassen, derhjemme, alene eller sammen med sidemakkeren. Hvor mange rigtige kan du få?

God fornøjelse!

**Danmarks
Underholdningsorkester**

Komponister På Spyd – Franz Joseph Haydn

LEKTION 1

Haydn-Quiz

1. Hvilket land blev Haydn født i?

- Schweiz
- Tyskland
- Italien
- Østrig

2. Hvor gammel var Haydn, da han blev ansat som korsanger i en kirke?

- 5 år
- 10 år
- 8 år
- 7 år

3. Hvor mange symfonier siger man, at Haydn ca. skrev?

- 88
- 100
- 93
- 192

4. Hvilken by var musikkens hovedstad under Haydns tid?

- Rohrau
- Hven
- Wien
- Berlin

5. Haydn fik job som komponist hos en fyrste, som han arbejdede for det meste af sit voksenliv? Hvad hed fyrsten?

- Estherhànsi
- Papparazzi
- Porpora
- Esterházy

6. Hvilke to af disse fire symfonier skrev Haydn?

- Gensyn Symfonien
- Farvel Symfonien
- Børne Symfonien
- Eventyr Symfonien

7. Hvor gammel blev Haydn?

- 37 år
- 47 år
- 77 år
- 57 år

**Danmarks
Underholdningsorkester**

Komponister På Spyd – Franz Joseph Haydn

LEKTION 1

2. FORDYBELSESOPGAVER

2.1 LYT og beskriv Haydns Kejsershymne. Hvorfor blev den et hit? *Kejsershymnen*, som Haydn siden komponerede for strygekvartet (fire strygere), er en af Haydns mest berømte stykker musik. Den blev komponeret i 1797 og blev siden Tysklands nationalmelodi, "Einigkeit und Recht und Freiheit" og synges til alle vigtige sportskampe idag. Lyt først til originalen: <https://www.youtube.com/watch?v=LKvg2238SQw>

Hør fire forskellige tracks, hvor *Kejsershymnen* indgår:

- Dresdner Kreuzchor, *Einigkeit und Recht und Freiheit*:
<https://www.youtube.com/watch?v=WM795jnURrO>
- Real JannK:
<https://www.youtube.com/watch?v=4Mguq1b8dnA>
- EuroTrickSki, *Melodien* starter først på 0:43:
<https://www.youtube.com/watch?v=bmWmkfxUouc>
- NEUER KAMMERCHOR HEIDENHEIM starter først på 1:05:
<https://www.youtube.com/watch?v=0GsUuplLVx0>

SPØRGSMÅL:

- Hvilken af de fem versioner kan du bedst lide? Hvorfor?
- Hvorfor tror du, *Kejsershymnen* er blevet så berømt? Beskriv melodien! Er der noget særligt ved melodien? Er den nem at huske? Er den nem at synge? Og hvorfor?
- Dur* er den glade akkord eller skala og *mol* er den mere sørgelige. Kan du høre, om *Kejsershymnen* går i *dur* eller *mol*?
- Hvis *Kejsershymnen* var en følelse, hvilken ville du så vælge?
- Hvis *Kejsershymnen* var et maleri, hvordan ville det se ud?
- Hvis *Kejsershymnen* var en scene i en film, hvad ville der så ske lige dér?

**Danmarks
Underholdningsorkester**

Komponister På Spyd – Franz Joseph Haydn

LEKTION 2

2.2 LYT TIL MUSIKKEN & SKRIV din egen handling til Haydns Symfoni nr. 104, 1. sats
Haydn levede i en tid, hvor der hverken fandtes computer, film eller TV. Derfor brugte publikum musikken til at skabe deres egne film eller historier inde i hovedet, når de lyttede til en koncert.

I dag bruges klassisk musik rigtig meget som filmmusik.

LYT til ca. 3 minutter af Haydns Symfoni nr. 104, 1. sats - HUSK at læse spørgsmålene først inden du lytter:

- Lyt til musikken fra starten. Du må gerne høre den flere gange:
<https://www.youtube.com/watch?v=FTT8siNGDX4>
- Hvis musikken var en filmgenre, hvilken ville du så vælge: historisk drama, kærlighedsfilm, Science fiction, gyser, serie på Ultra eller noget andet
- Når du har valgt genre: hvis du skulle skrive en handling til det her musik, der skulle passe i en film, hvad ville din filmscene så handle om i korte træk?

SKRIV til Haydns Symfoni nr. 104, 1. sats:

- en kort filmscene eller handlingsbeskrivelse. Du må gerne lave replikker, men du kan også bare beskrive, hvad der sker. Længde: ca. en A4-side

eller

- et digt, det må gerne rime, men du bestemmer selv

**Danmarks
Underholdningsorkester**

Komponister På Spyd – Franz Joseph Haydn

LEKTION 3, EXTRA!

2.3 LYT & SAMMENLIGN – Haydn vs. Mozart

Haydn var 14 år ældre end den berømte komponist Mozart og Haydn var Mozarts musiklærer. Haydn elskede Mozarts musik. Haydn var hele 25 år, da han skrev sin første symfoni, mens Mozart kun var 8 år, da han fik sin Symfoni nr. 1 ned på noder.

LYT til Haydn og Mozart og sammenlign deres første symfonier (lyt til mindst 2 minutter af hver symfoni).

 Haydn Symfoni nr. 1, 1. sats: https://www.youtube.com/watch?v=Tf_QV1PwWWY

- Hvordan vil du beskrive Haydns musik her?
- Hvilke følelser forbinder du med musikken? Hvad kommer du til at tænke på?
- Kan du høre, hvilke instrumenter der er med?

 Mozart Symfoni nr. 1, 1. sats: <https://www.youtube.com/watch?v=f7Dj5yUdf-w>

- Hvordan vil du beskrive Mozarts musik?
- Hvilke følelser forbinder du med Mozarts musik? Hvad kommer du til at tænke på?
- Kan du se og høre, hvilke instrumenter der er med? Er det de samme, som hos Haydn?

- Er der forskel på de to stykker musik? Kan du beskrive forskellen?
- Hvilket stykke kunne du bedst lide? Hvorfor?

Vi hører gerne fra jer!

Hvis du har lyst til at dele dit film-manuskript eller dit digt på vores hjemmeside og vores sociale medier, så send det til: cs@underholdningsorkester.dk

Du må også meget gerne sende fotos og videoer, men kun hvis du har fået lov af dine forældre. Husk at skrive navn, klasse, by og skole på det, du sender!

Vi modtager også meget gerne ris og ros på samme mail! God fornøjelse i Symfonia-Universet!

Mange hilsner fra Danmarks Underholdningsorkester

**Danmarks
Underholdningsorkester**

Komponister På Spyd – Franz Joseph Haydn